

*Toen liet hij Barabbas voor hen los, maar nadat hij Jezus geïnterviewd had, gaf hij Hem over om gekruisigd te worden. (Mattheüs 27:26)*

Wie heeft Jezus nu gekruisigd? Over die vraag is in de loop der eeuwen nog wel eens verschillend gedacht. En nog steeds is het moeilijk om daar één helder antwoord op te geven. Zijn het de Joden geweest? Het lijkt er toch wel op als Petrus in zijn pinksterpreek het heel direct zegt in hun gezicht: 'Deze Jezus, Die u gekruisigd hebt' (Hand.2:36). Maar hier past tegelijkertijd voorzichtigheid. In de geschiedenis zijn de Joden hiervan maar al te vaak de zondebok geworden. Je zou met even goed recht kunnen verdedigen dat de Romeinen Jezus hebben gekruisigd. Immers, de beul die Jezus martelde stond in dienst van het Romeinse Rijk. Als we nog dieper graven in de Schrift, dan komen we uit op een gedachte die ons naar de keel grijpt. Want in de Hebreeënbrief lezen we van hen die afvallig worden dat 'zij voor zichzelf de Zoon van God opnieuw kruisigen en openlijk te schande maken'. En nog dichterbij huis, zij die zichzelf een beetje voor Gods aangezicht hebben leren kennen, die zingen met een knoop in hun maag de liedregels mee: 'Ik sloeg Hem al die wonden, voor mij moet Hij daar staan; ik deed door mijne zonden, Hem al die jamm'ren aan.' Dat is om stil van te worden. Eenzelfde stilte die past bij de gedachte dat God hieraan te pas kwam. Zo lezen we in Jesaja 53:10: 'Maar het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen, Hij heeft Hem ziek gemaakt.' Onbevattelijk Evangelie.

Ons tekstvers uit het Mattheüsevangelie biedt nog een andere blik op het kruis van Christus. Want daar lezen we dat Pontius Pilatus Jezus overgaf om gekruisigd te worden. Hij nam deze beslissing tot de kruisiging van Jezus. Het is ook de Apostolische Geloofsbelijdenis die daar de vinger bij legt: 'Die geleden heeft, onder Pontius Pilatus is gekruisigd.' Anderen plaatsen de komma ook wel na de naam 'Pilatus'. Voor nu houden we het erop dat er staat dat Jezus onder Pontius Pilatus gekruisigd is. Waarom is dat voor het geloof zo van belang? Want je zou je kunnen afvragen: moet de naam van Pontius Pilatus een plek krijgen in een geloofsbelijdenis die toch al zo kort is. Twaalf artikelen slechts. De naam van Maria in de geloofsbelijdenis kunnen we nog begrijpen, maar wordt Pilatus niet te veel eer toebedeeld met zijn vermelding? Laten we een drietal zaken overwegen.

Allereerst wordt met het noemen van de naam van deze stadhouder volstrekt duidelijk dat het christelijk geloof niet tot het rijk van de fabels behoort. Wij komen Pontius Pilatus tegen in de geschiedenisboeken, we lezen zijn naam op archeologische vondsten. Het betreft een Romeinse prefect van Judea, die diende van 25 tot 36 na Christus. Het christelijk geloof is geen puur geestelijke aangelegenheid. Als het wel zo was, zouden we met recht beticht kunnen worden van zweverigheid. Gelovige bevinding rust echter in de heilsfeiten, niet in koffiedikkijkerij. Zoals Mattheüs het opschrijft, zo is het werkelijk gebeurd. Het kruislijden van Christus behoort niet alleen tot geloofsgrond, maar is ook onderdeel, ja zelfs het centrum van onze wereldgeschiedenis.

Treffend is ook dat we hier één mens tegenover de Christus der Schriften zien staan. Dat is ons tweede gezichtspunt. Hoe staan wij tegenover de Heere Jezus Christus? Hier spreekt Pontius Pilatus als één enkele mens een definitief oordeel uit over de zaak van Gods genade in Christus. Een indrukwekkend moment in het Evangelie, als Pilatus daar staat in z'n eentje tegenover de Zoon van God, Die volkomen onschuldig is. Daarmee is Pilatus een toonbeeld van hoe het met ieder mens ten diepste ligt. Ieder mens komt onder vier ogen met de Zoon van God. Hoe sta je tegenover Jezus? Wie is Hij voor u? Bent u voor Hem? Pilatus geeft Hem over om gekruisigd te worden, en wast zijn eigen handen in onschuld. Wat een marmerkoud hart heeft Pilatus hier. Zou ons hart niet brandend in ons zijn als we de Man van smarten hier Zijn weg zien gaan? Hier staat uw Liefste, uw Heiland! Hij heeft het voor het zeggen, al zegt Hij niets dan 'u zegt het'.

Als derde moeten we bezien dat Pilatus niet alleen als mens daar heeft gestaan, maar vooral dat hij een ambtelijk vonnis velt. Hij doet een uitspraak in dienst van de Romeinen. En de Romeinen stonden garant voor een voortreffelijke rechtsgang. Pilatus vertegenwoordigt hier de rechtsstaat. Jezus wordt onderworpen aan verhoren, Hij krijgt een publieke zaak. Jezus' onschuld is daarmee allereerst openbaar en officieel vastgesteld. Jezus kreeg zelfs geen strafblad, maar moest toch de straf van heel de mensheid dragen. Daar zit het grote wonder. Meerdere keren vonnist Pilatus dat Jezus onschuldig is en dat hij in Hem geen schuld vindt. Toch geeft Pilatus Hem over voor de kruisiging, toch wordt Jezus veroordeeld. Onschuldig is Hij ter dood veroordeeld. Hierin bespeuren wij nu het diepe wonder van de verlossing, dat Jezus als de Rechtvaardige de weg gegaan is van onrechtvaardigen. Zo is Hij

aan het kruis vastgehecht, zo is Hij aan het hout gespijkerd. Vanuit een gehoorzaam hart dat gedrongen werd door een vlammeende liefde voor een wereld die Hem af heeft gewezen. Is dat ook niet een heerlijk antwoord op onze beginvraag? Hij heeft met de diepste bewogenheid van Zijn ziel, Zijn lichaam aan het kruis laten nagelen. Zie, uw Koning!

Ds. A. van der Werf